

Styrelsen

**Statens
servicecenter**

Datum
2014-01-21

Dnr
10047- 2014/1141

Regeringen
Statsrådet Attefall
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

**Skrivelse med anledning av Ekonomistyrningsverkets
rapport "Åtgärder för att stödja en ökad administrativ
effektivisering i statsförvaltningen som helhet" (ESV
2014:3).**

Styrelsen för Statens servicecenter lämnar i bifogad promemoria sin syn på
Ekonomistyrningsverkets (ESV) förslag i den rubricerade rapporten.

På styrelsens vägnar

Birgitta Böhlin
Styrelseordförande

Thomas Pålsson
Generaldirektör

Statens servicecenters kommentarer med anledning av Ekonomistyrningsverkets rapport "Åtgärder för att stödja en ökad administrativ effektivisering i statsförvaltningen som helhet" (ESV 2014:3).

ESV:s uppdrag i korthet

I rapporten redovisar ESV del fyra av sitt regeringsuppdrag att stödja det fortsatta utvecklingsarbetet med Statens servicecenter, med syftet att öka effektiviteten och minska administrationskostnaderna i statsförvaltningen som helhet.

I deluppdrag fyra har ingått att föreslå åtgärder som utvecklar statsförvaltningen mot en mer koncentrad, standardiserad och automatiserad administration. Åtgärdsförslagen ska generera högre effektivitet, jämnare kvalitet och minskade kostnader för staten som helhet. I uppdraget har också ingått att utreda behovet av och analysera fördelar respektive nackdelar med en starkare styrning och samordning av anslutningen av myndigheter till Statens servicecenter. Därutöver har ingått att överväga behovet av och föreslå eventuella förordningsregleringar, med beaktande av genomförda administrativa reformer såsom införande av e-fakturer och e-beställningar. Uppdraget har även omfattat redovisning av de organisatoriska, rättsliga och finansiella konsekvenserna av förslagen.

ESV:s förslag i korthet

- Regeringen bör formulera mål för varje förvaltningsmyndighets arbete med att effektivisera sin administration.
- Statens servicecenter bör tilldelas anslag för finansiering av kostnader som inte relaterar till verksamheten inom myndigheten.
- Tidpunkten för när Statens servicecenter ska uppnå full kostnadstäckning bör förlängas.
- Statens servicecenter bör vara en förvaltningsmyndighet och samtidigt en frivillig sammanslutning av statliga myndigheter under regeringen ledd av ett kollegium bestående av beställarmyndigheternas myndighetschefer.
- Instruktionen för Statens servicecenter bör inledas med en portalparagraf som tydliggör att myndighetens uppgift är att bidra till ökad effektivitet i statsförvaltningen som helhet och i övrigt anpassas till förslaget om ny organisationsform.

Statens servicecenters synpunkter på förslaget

Mål och metoder för effektivisering av förvaltningsmyndigheternas administration

Tydliga målformuleringar i regleringsbrev, i avsikt att uppmana statliga myndigheter att effektivisera sin administration och överlåta administrativa uppgifter till Statens servicecenter om myndigheten själv bedömer det som lämpligt, kan säkerligen användas som en av flera metoder för en effektivisering av den statliga förvaltningen. Vare sig myndighetsförordningen eller någon annan reglering eller av regeringen uttalade förvaltningspolitiska principer hindrar dock regeringen från att använda mer kraftfulla metoder för sin styrning. Regeringen bör därför använda sig även av sådana metoder när det är befogat.

Anslagsfinansiering och förlängd tidpunkt för full kostnadstäckning

Statens servicecenter anser att verksamheten ska bära sina egna kostnader medan särskilda regeringsuppdrag till myndigheten även förutsätter särskild finansiering. Förslaget om förlängd tid för kostnadstäckning är däremot bra.

Portalparagraf i instruktionen för Statens servicecenter

Förslaget att införa en portalparagraf i instruktionen för Statens servicecenter är positivt eftersom det förtydligar syftet med myndighetens uppgift, nämligen att bidra till en effektivare statsförvaltning.

Ledningsformen för Statens servicecenter

ESV föreslår att Statens servicecenter ska ledas av ett kollegium bestående av beställarmyndigheternas myndighetschefer. Kollegiet ska utse myndighetens styrelse. Styrelsen ska bestå av ledamöter ur kollegiet. Generaldirektören ska anställas av styrelsen.

Förslaget bör inte genomföras. Skälen för detta är bland andra följande.

- Förslaget medför sannolikt ökad byråkrati genom för många beslutsnivåer, risk för ställningstaganden som främjar andra intressen än statsförvaltningens i sin helhet och en betydligt sämre styrning än vad som är möjligt med de ledningsformer myndighetsförordningen erbjuder. De väl genomtänkta former för ledning av myndigheter som myndighetsförordningen erbjuder bör enligt Statens servicecenter frångås bara om det finns mycket speciella skäl som talar för det. Några sådana skäl har ESV inte redovisat.
- Förslaget kan knappast bidra till, utan motverkar snarare, de effekter som utgjorde målbilden för uppdraget till ESV vad gäller högre effektivitet, jämnare kvalitet och minskade kostnader för staten som helhet. Förslaget synes istället leda till höga kostnader för en obefogat komplicerad och omfattande ledningsorganisation med ineffektiva beslutsvägar och otydlig ansvarsfördelning.

Eftersom rapporten inte innehåller någon konsekvensanalys är det inte möjligt att närmare avgöra hur mycket dyrare den föreslagna ledningsformen skulle bli. I rapporten klargörs inte heller vem eller vilka som borde bära dem.

- Det saknas en utredning som visar på konsekvenserna av, och framförallt fördelarna med ett kollegium jämfört med traditionella former för ledning av myndigheter.

Såvitt Statens servicecenter känner till finns det ingen annan myndighet än Arbetsgivarverket som leds av ett kollegium. Det som motiverar Arbetsgivarverkets självständiga ställning och beslutsstruktur med kollegium är verkets unika roll i den svenska modellen med kollektivavtal som omfattar lönebildning m.m. Kollektivavtalen träffas av självständiga parter varför riksdag och regering har valt att inom det statliga området delegera den uppgiften till Arbetsgivarverket. Skälet för att leda Arbetsgivarverket genom ett kollegium har alltså ingen relevans för införandet av en motsvarande ledningsform vid Statens servicecenter.

- Det finns ingenting i rapporten som utvisar hur förslaget förhåller sig till allmänna förvaltningsrättsliga regler och principer, till exempel jävsfrågor.

Rapporten innehåller till exempel ingen redogörelse för skälen till att ESV inte delar Servicecenterutredningens uppfattning att ledamöterna i Statens servicecenters styrelse bör stå obundna av olika partsintressen och uteslutande företräda myndigheten (se SOU 2011:38, s 81). Den ståndpunkten återfinns även i skriften "Effektiva styrelser, Vägledningen för statliga styrelsemyndigheter". Där står att "En ledamot i en myndighets styrelse har alltid sitt mandat från regeringen och ska stå obunden av partsintressen" (s. 40). Redan i förordet till vägledningen framgår också att statliga styrelser är instrument för *regeringens* styrning av myndigheterna och att en ledamot i en statlig myndighetsstyrelse svarar för sina insatser inför regeringen med ett stort personligt ansvar som kräver kompetens, integritet och engagemang (s. 7). Vägledningen utgavs 2008 av regeringskansliet genom statsrådet i Finansdepartementet med ansvar för den statliga förvaltningen.

- Förslaget innebär i praktiken att representanter för kollegiet ska prissätta tjänster som de själva ska budgetera för inom sin egen myndighet. Det kan av den anledningen uppfattas som tveksamt utifrån ett objektivitetsperspektiv. Det kan också ifrågasättas om förslaget ger varje myndighet, oberoende av storlek, likvärdiga möjligheter att påverka Statens servicecenters prissättning, tjänsteutveckling och verksamhetsutveckling eller om mindre myndigheter skulle få svårt att hävda sig gentemot de större.
- Det saknas även i övrigt redogörelser för och ställningstaganden till en rad frågeställningar som Statens servicecenter uppfattar som viktiga, till exempel:
 - Kan en beställarmyndighets chef förväntas företräda intressen som gagnar Statens servicecenter om det måste ske på bekostnad av intressen som gagnar den egna myndigheten?
 - Hur ska meningsskiljaktigheter mellan Statens servicecenter och en beställarmyndighet hanteras då beställarmyndighetens chef ingår i ledningen och kanske dessutom i styrelsen för Statens servicecenter?
 - Skulle ett stort antal myndighetschefer, med intresse för och expertkunskaper inom andra områden än Statens servicecenters kärnverksamheter, vilja och ha möjligheter att aktivt engagera sig i ledningen för Statens servicecenter?